

คำอธิบายรายวิชาภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เวลาเรียน ๑๒๐ ชั่วโมง/ปี

ฟังและ/หรือดูสื่อ วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือ เข้าใจความหมายหลักการพูดปฏิบัติ การพูดโน้มน้าว การพูดแสดงความคิดเห็น อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง อ่านสัญลักษณ์ แผนผัง แผนที่ แผนภูมิ ตาราง กราฟ และอินโฟกราฟฟิก วิเคราะห์ความหมายของข้อมูล อ่านเรื่องจากสื่อต่าง ๆ อ่านวรรณคดีและวรรณกรรม อ่านบทอ่านตามความสนใจ ตั้งคำถามตอบคำถาม จับใจความสำคัญ สรุปความรู้และข้อคิด วิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น ตีความความหมายโดยตรงและโดยนัย ประเมินค่า แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน นำเสนอเรื่องที่อ่าน เขียนสื่อสาร เขียนจดหมาย จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ เขียนย่อความ เขียนบันทึก เขียนสรุปความ เขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น เขียนโครงเรื่องและแผนภาพความคิด เขียนเรื่องตามจินตนาการ เขียนเรียงความ ใช้ภาษาพูดและภาษาเขียน ภาษาไทยมาตรฐานกับภาษาถิ่น เข้าใจความหมายและการใช้คำ คำยืมที่มาจากภาษาต่างประเทศ ใช้ประโยคถูกต้องตามหลักภาษา เข้าใจความหมายของบทร้อยกรองและวรรณศิลป์ โดยใช้สถานการณ์ต่าง ๆ หรือการแสดงบทบาทสมมติ บทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง บทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี ๑๑ นิทาน ข่าว โฆษณา บทความ และคลิปวิดีโอจากสื่อออนไลน์ การใช้สัญลักษณ์ แผนผัง แผนที่ แผนภูมิ ตาราง กราฟ และอินโฟกราฟฟิกจากสื่อต่าง ๆ กิจกรรมแรลลี่การอ่าน ตัวอย่างงานเขียนต่าง ๆ ตัวอย่างจดหมายประเภทต่าง ๆ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ข้อมูลที่ผู้เรียนสนใจ ตัวอักษรหรือสัญลักษณ์จากสื่อต่าง ๆ เช่น สื่อสังคมออนไลน์(เว็บไซต์ แอปพลิเคชัน) สื่อสิ่งพิมพ์ ประกาศ (post) บัตรคำ การจัดป้ายนิเทศแสดงผลงาน การทำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ การทำหนังสือเล่มเล็ก กิจกรรมตลาดนัดนักเขียน กิจกรรมตลาดนัดวิชาการ และกิจกรรมบูรณาการ ๕ บัว ได้แก่ รั้วบัว บัวบูชา บัวกตัญญู บัวสัมพันธ์ และบัวบาน

เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการฟังและการดูสื่อ ทักษะการพูดสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด มีทักษะการอ่านออกเสียง ทักษะการอ่านวิเคราะห์ข้อมูล ทักษะการปรับประยุกต์ ทักษะการนำเสนอ ทักษะการอ่าน การตั้งคำถามและตอบคำถาม การจับใจความ การสรุปความ การวิเคราะห์ การตีความ การประเมินค่า มีนิสัยรักการอ่าน มีความคิดเชิงบวก และมีมารยาทในการอ่าน มีทักษะการเขียน ทักษะการเขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ และมีมารยาทในการเขียน มีทักษะการใช้ภาษา ทักษะการรับรู้ข้อมูล ทักษะการแต่งคำประพันธ์

เห็นคุณค่าของการอนุรักษ์ภาษาไทยและตัวเลขไทย มีวินัยซื่อสัตย์สุจริต ใฝ่รู้ใฝ่เรียน มุ่งมั่นในการทำงาน อยู่อย่างพอเพียง มีจิตสาธารณะ สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางภาษา ตลอดจนเกิดคุณลักษณะลูกชาวนาที่สง่างาม

ผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

๑. ฟังหรือดูสื่อต่าง ๆ อย่างตั้งใจ วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือ สรุปลงความ การตั้งคำถาม เกี่ยวกับสถานการณ์ โดยเลือกข่าว นิทาน หรือโฆษณา และคลิปวิดีโอจากสื่อออนไลน์ โดยใช้หลักการพูดแสดงความคิดเห็น การพินิจสื่อ โดยใช้หลักการพูดแสดงความคิดเห็น การพูดโน้มน้าว การพูดปฏิเสธ และการโต้ตอบด้วยความมั่นใจอย่างถูกต้องและเหมาะสม การพินิจสื่อ เพื่อให้มีทักษะการฟังและการดูสื่อ ตลอดจนทักษะการสื่อสาร

๒. มีความเข้าใจความหมาย หลักการของการพูดปฏิเสธ หลักการพูดโน้มน้าว หลักการพูดแสดงความคิดเห็น ทักษะการพูดสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ เรื่องเล่า บทความสั้น ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน โฆษณา สื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยพูดแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกเกี่ยวกับนิทาน บทความ/ข่าวของตนและผู้อื่นในชั้นเรียนด้วยการกำหนดสถานการณ์แล้วให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติ ได้อย่างเป็นกลางให้เกียรติและเคารพในความแตกต่าง รวมทั้งมีมารยาทในการพูด

๓. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง ซึ่งเป็นคำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ คำที่มีอักษรนำ คำที่มีตัวการ์นต์ อักษรย่อ เครื่องหมายวรรคตอน ข้อความที่เป็นการบรรยายและพรรณนา ข้อความที่มีความหมายโดยนัย เพื่อถ่ายทอดความหมายและ/หรืออารมณ์ความรู้สึกได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ฟังการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง เช่น การบรรยายสารคดี การอ่านประกวดการอ่านออกเสียง แล้วร่วมกันสรุปเกี่ยวกับหลักการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองจากนั้นฝึกอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง เพื่อถ่ายทอดความหมายและมีมารยาทในการอ่านจับประเด็นสำคัญ ข้อคิด ทั้งเชิงบวกและลบที่ได้รับตามวัตถุประสงค์ของผู้ส่งสารได้อย่างถูกต้อง เลือกใช้กลวิธีในการผลิตสื่อและสื่อสารที่เหมาะสม

๔. อ่านสัญลักษณ์ แผนผัง แผนที่ แผนภูมิ ตาราง กราฟ และอินโฟกราฟฟิก จากสื่อต่าง ๆ วิเคราะห์ความหมายของข้อมูลแล้วนำไปปรับใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น อ่านสัญลักษณ์ แผนผัง แผนที่จากสื่อต่าง ๆ และวิเคราะห์ความหมายของข้อมูลได้ มีมโนทัศน์เกี่ยวกับตัวเอง (Self Concept) ที่ถูกต้อง รู้ทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จัดการปัญหาชีวิตประจำวันและการเรียนตามคำแนะนำ

๕. อ่านเรื่องจากสื่อต่าง ๆ ได้แก่ วรรณคดีในบทเรียน บทความ บทโฆษณา งานเขียนประเภทโน้มน้าวใจ ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน แล้วตั้งคำถาม ตอบคำถาม จับใจความสำคัญ สรุปลงความและข้อคิด วิเคราะห์ข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น ตีความความหมายโดยตรงและโดยนัย ประเมินค่า รวมทั้งนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง แบ่งกลุ่มอ่านเรื่องสั้น และร่วมกันตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่านส่งเรื่องสั้นของกลุ่มตนเองและคำถามที่ตั้งไว้ให้กลุ่มอื่นแล้วรับเรื่องสั้นและคำถามจากกลุ่มอื่นมาอ่านและตอบคำถามที่กลุ่มอื่นได้กำหนดไว้ จากนั้นร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่องสั้นแต่ละเรื่อง พร้อมยกตัวอย่างการนำข้อคิดดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงรู้จักและปกป้องสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่นยอมรับและเคารพความแตกต่างหลากหลายพยายามที่จะเห็นอกเห็นใจ ช่วยเหลือและแบ่งปันกับผู้อื่น รับผิดชอบและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ในฐานะพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย

๖. อ่านวรรณคดีและวรรณกรรม แล้ววิเคราะห์ ตีความ ประเมินค่า และแสดงความคิดเห็น เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง อ่านวรรณคดีและวรรณกรรม แล้ววิเคราะห์ ตีความ ประเมินค่า และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ เพื่อสร้างข้อสรุปที่แม่นยำและน่าเชื่อถือสามารถ

พัฒนาชิ้นงานหรือวิธีการโดยใช้ความคิดที่แปลกใหม่พร้อมแสดงการแปลความหมายข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ ลงข้อสรุปได้อย่างถูกต้อง

๗.อ่านบทอ่านตามความสนใจจากสื่อต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ และนำเสนอเรื่องทีอ่านได้อย่างสร้างสรรค์อ่านบทอ่านตามความสนใจจากสื่อต่าง ๆ ทั้งจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อออนไลน์อย่างสม่ำเสมอ และนำเสนอเรื่องทีอ่านได้อย่างสร้างสรรค์ เช่น อินโฟกราฟิก กิจกรรมแรลลีการอ่าน ฝ่าหาความรู้สังเกต ตั้งคำถามทีนำไปสู่การหาคำตอบเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทั่วไปประเมินและเลือกวิธีการรวบรวมข้อมูลที่สอดคล้องกับคำถาม ประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล จัดการและนำเสนอข้อมูลหลายประเภทได้อย่างเหมาะสม

๘.เขียนสื่อสาร คำขวัญ คำอวยพร คำแนะนำ คำอธิบายแสดงขั้นตอน ในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยใช้คำได้ถูกต้อง ชัดเจนและเหมาะสม ด้วยลายมือทีสวยงามและเป็นระเบียบ ศึกษาตัวอย่างงานเขียนทีใช้คำได้ถูกต้อง ชัดเจนและเหมาะสม แล้วนำมาปรับใช้เขียนสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ มีมโนทัศน์เกี่ยวกับตัวเอง (Self Concept)ทีถูกต้อง สามารถตัดสินใจและมุ่งมั่นทีจะจัดการสิ่งทีจำเป็นสำหรับชีวิตและการเรียนของตนเองรับรู้ และจัดการอารมณ์และความเครียด ละเว้นการกระทำทีไม่ควรทำ

๙.เขียนจดหมายถึงผู้ปกครองและญาติ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ย่อความ จากความเรียง ประกาศแจ้งความ แถลงการณ์ จดหมาย คำสอน โอวาท คำปราศรัย เขียนบันทึกและเขียนสรุปความจากการศึกษาค้นคว้าได้ถูกต้องตามรูปแบบโดยไม่ละเมิดสิทธิ์ของผู้อื่น -ศึกษาตัวอย่างการเขียนจดหมายและจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ทีถูกต้อง แล้วร่วมกันสรุปรูปแบบการเขียนจดหมายและจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ จากนั้นฝึกเขียนจดหมายและจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ในสถานการณ์ต่าง ได้ถูกต้องตามรูปแบบโดยไม่ละเมิดสิทธิ์ของผู้อื่น สรุปใจความสำคัญเพื่อนำมาเขียนย่อความได้ถูกต้องตามรูปแบบ จับประเด็นสำคัญ ข้อคิด ทั้งเชิงบวกและลบทีได้รับตามวัตถุประสงค์ของผู้ส่งสาร แลกเปลี่ยนประสบการณ์อย่างมีสติกับบุคคลทีหลากหลายขึ้น ในสถานการณ์ทีมีความซับซ้อน ศึกษาค้นคว้าข้อมูลตามความสนใจหรือประเด็นทีกำหนดให้ในศาสตร์ต่าง ๆ แล้วนำมาเขียนบันทึกข้อมูล จากนั้นนำข้อมูลทีบันทึกมาเขียนสรุปความได้ถูกต้องตามรูปแบบโดยอ้างอิงทีมา

๑๐.เขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นด้วยตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ผ่านสื่อต่าง ๆ อย่างเหมาะสมกับบุคคล โอกาส และกาลเทศะ โดยไม่ละเมิดสิทธิ์ของผู้อื่น ศึกษาตัวอย่างแล้วร่วมกันสรุปเกี่ยวกับลักษณะการเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นด้วยตัวอักษรหรือสัญลักษณ์จากสื่อต่าง ๆ เช่น สื่อสังคมออนไลน์ (เว็บไซต์ แอปพลิเคชัน) สื่อสิ่งพิมพ์ จากนั้นนำความรู้ทีได้ไปเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นด้วยตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ผ่านสื่อต่าง ๆ อย่างเหมาะสมกับบุคคล โอกาส และกาลเทศะ โดยไม่ละเมิดสิทธิ์ของผู้อื่น อ่านประกาศ (post) จากสื่อสังคมออนไลน์ผ่านเว็บไซต์หรือโปสเตอร์บนกระดาน แล้วเขียนแสดงความคิดเห็นของตนผ่านเว็บไซต์หรือบัตร ตั้งคำถามหรือระบุปัญหาทีซับซ้อนจากการสังเกตสิ่งต่าง ๆ สถานการณ์ หรือปรากฏการณ์ในชีวิตประจำวันโดยละเอียดสามารถวางแผนและดำเนินการการสำรวจตรวจสอบโดยใช้เครื่องมือหรือเทคโนโลยีพื้นฐานได้

๑๑.เขียนโครงเรื่องและแผนภาพความคิด แล้วนำไปเขียนเรื่องตามจินตนาการ และเขียนเรียงความอย่างถูกต้องเหมาะสม เขียนเรื่องตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ ร่วมกันเขียนโครงเรื่องหรือแผนภาพความคิด (Mind Map)จากหัวข้อหรือประเด็นทีตกลงร่วมกัน แล้วเขียนเรียงความเป็นรายบุคคลได้อย่างถูกต้อง

เหมาะสม จากนั้นนำผลงานมาจัดแสดงในรูปแบบต่าง ๆ เช่น จัดป้ายนิเทศแสดงผลงาน ใส่ใจ และมีฉันทะในการไฝหาคำความรู้ สังเกต ตั้งคำถามที่นำไปสู่การหาคำตอบเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทั่วไปประเมินและเลือกวิธีการรวบรวมข้อมูลที่สุดอดคล้องกับคำถาม

๑๒. เขียนแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกเกี่ยวกับงานเขียนของตนเองและผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และเป็นกลางร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการประเมินงานเขียน จากนั้นร่วมชมการแสดงผลงานเขียนผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การจัดป้ายนิเทศแสดงผลงาน การทำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์การจัดกิจกรรมตลาดนัดนักเขียน แล้วเขียนแสดงความคิดเห็น รู้จักและปกป้องสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่นยอมรับและเคารพความแตกต่างหลากหลายพยายามที่จะเห็นอกเห็นใจ ช่วยเหลือและแบ่งปันกับผู้อื่น รับผิดชอบและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ในฐานะพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย

๑๓. ใช้ภาษาพูดและภาษาเขียน ระดับของภาษาทางการ ภาษากึ่งทางการและภาษาไม่เป็นทางการในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งโลกจริงและโลกเสมือนจริงซึ่งนักเรียนสามารถเข้าใจความหมายและลักษณะของภาษาพูด ภาษาเขียน รวมถึงระดับภาษาที่ใช้ และมีทักษะการใช้ภาษาโดยพิจารณาคำที่เป็นภาษาพูดและภาษาเขียนจากบทอ่านที่ตนเองสนใจ แบ่งกลุ่มการนำคำไปประกอบการทำหนังสือเล่มเล็กและแต่งเรื่องสั้น ๆ แล้วเผยแพร่ในสื่อออนไลน์อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับบุคคล โอกาส และกาลเทศะ

๑๔. ใช้ภาษาไทยมาตรฐาน กับภาษาถิ่น ศัพท์ภาษาถิ่นในชีวิตประจำวัน ใช้ทักษะการใช้ภาษา ให้เหมาะสมกับบุคคล โอกาสและกาลเทศะ ซึ่งนักเรียนสามารถยอมรับความแตกต่างหลากหลาย ช่วยเหลือและแบ่งปันกับผู้อื่น รับผิดชอบและ ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ โดยเลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานหรือภาษาถิ่นนำเสนอสินค้าในกิจกรรมตลาดนัดวิชาการได้อย่างเหมาะสมกับบุคคล โอกาสและกาลเทศะ

๑๕. เข้าใจความหมายและการใช้คำ วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำ (คำบุพบท คำสันธาน คำอุทาน) คำยืมที่มาจากภาษาต่างประเทศ คำราชาศัพท์ จำแนกความแตกต่างระหว่างคำไทยกับคำยืม เพื่อให้มีทักษะการใช้ภาษา และทักษะการรับรู้ข้อมูล โดยหาคำยืมที่มาจากภาษาต่างประเทศในโฆษณาจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อออนไลน์แล้ววิเคราะห์ความเหมาะสมของการใช้คำ เพื่อนำไปใช้ในการสร้างสรรค์งานต่าง ๆ

๑๖. ใช้ประโยคถูกต้องตามหลักภาษา เข้าใจความหมายและโครงสร้างของประโยคความรวมชนิดของประโยคที่จะจำแนก มีทักษะการใช้ภาษาอย่างถูกต้องเหมาะสมและมีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษา จัดกลุ่มประโยคที่มีลักษณะคล้าย และร่วมพิจารณาลักษณะร่วมของประโยคที่จัดกลุ่ม หลังจากนั้นนำความรู้ที่ได้ไปแต่งประโยคในบริบทต่าง ๆ เช่น การใช้ประโยคความรวม

๑๗. เข้าใจความหมายของบทร้อยกรอง และวรรณศิลป์ บทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี ๑๑ มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับวรรณศิลป์ มีทักษะการแต่งคำประพันธ์ การพูด การเขียน แต่งบทร้อยกรอง และมีวรรณศิลป์เพื่อนำไปประกอบการการเขียนให้มีความน่าสนใจ โดยตัวอย่างบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11 ร่วมกันพิจารณาและสรุปฉันทลักษณ์และการใช้วรรณศิลป์ของบทร้อยกรอง แล้วนำความรู้ที่ได้ฝึกแต่งบทร้อยกรองได้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์

รวม ๑๗ ผลลัพธ์การเรียนรู้